TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MAREK PAVALA

GALERIE MÁNES

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Opava 2012

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MAREK PAVALA

GALERIE MÁNES

FOTOGRAFICKÉ VÝSTAVY A VELETRHY V LETECH 2004–2011

THE MÁNES GALLERY

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: Mgr. MgA. Tomáš Pospěch
Oponent: Doc. MgA. Pavel Mára

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

INSTITUT
TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

Opava 2012

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci jsem chtěl zaznamenat historii budovy Mánes, okolnosti a důvody jejího vzniku, popsat její velkolepost a přejít tak do současnosti, kdy začíná rekonstrukce celé budovy. Zároveň ve své práci uvádím souhrn a popis jednotivých fotografických výstav od rokud 2004 do 2011 a přikládám vlastní fotografickou přílohy zachycující stav těsně před započetím rekonstrukce.

Klíčová slova: Galerie Mánes, rekonstrukce, fotografické výstavy, Praha

ABSTRACT

In my thesis I wanted to record the history of the building Mánes, circumstances and reasons for its creation, I wanted to describe its magnificence and finish it the present, in the time of the great reconstruction of the whole building. At the same time in my work I present a summary and description of photographic exhibitions from 2004 to 2011 and I also attach my own photo documentation of the state just before the reconstruction.

Keywords: The Mánes Gallery, recontruction, photographic exhibitions, Prague

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2011/2012

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Marek Pavala	Strahovská 206, Praha 1	F081685

TÉMA ČESKY:
Galerie Mánes

NÁZEV ANGLICKY:
The Mánes Gallery

VEDOUCÍ PRÁCE:
Mgr. MgA. Tomáš Pospěch

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:
Popsat historii budovy Mánesu, okolnosti vzniku
a sjednotit fotograficke výstavy v letech 2004–2011

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Stavebně-historický průzkum budovy Mánesu, PhDr. Josef Holeček, Mgr. Petr Štoncner
katalogy výstav a archivy galerie Mánesu: Pavel Brunclík–Země, VŠUP DNES/AAAD
TODAY, Pavel Brunclík–Geometrie nahoty, Koto Bolofo–Kůň, Atelier fotografie
VŠUP–To ne/podstatné, Jiří Křenek–Droga Rychlosti, Jeden den v životě České republiky,
Prague Photo 2008, Vasil Stanko–Příběhy pozpátku, Jaroslav Šimandl–Šimandl 0808,
Pražský dům fotografie–Osvobození 1945 a Okupace 1968, Josef Hník–Blízská setkání,
Salim Issa a Štěpánka Stein–Little Hanoi, Prague Photo 2009, Robert Vano–Platinová Kolekce,
Tomáš Umlauf–Photographs, Prague Photo 2010, Antonín Kratochvíl–Moskevské noci,
Prague Photo 2011, Antonín Kratochvíl & Workschops–Černobyl

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího katedry: ..... **Datum:** .....

(c) IS/STAG , Portál - Podklad kvalifikační práce , F082215 , 30.05.2012 11:28

Poděkování

Děkuji Dagmar Baběradové, ředitelce Nadace českého výtvarného umění
a Martinu Pavalovi, předsedovi správní rady NČVU, za poskytnutí cenných informací,
písemných materiálů a fotografií.

Prohlašuji,

že práci jsem vypracoval samostatně a použil pouze citovanou literaturu
a uvedené informační zdroje. Pokud uvádím přímou řeč, vycházím z citace
z literatury, nebo z audionahrávky. Souhlasím, aby tato práce byla zveřeněna
v Ústředí knihovny FPF SU v Opavě a knihově Uměleckoprůmyslového muzea v Praze
a na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

OBSAH

Úvod 13
Historie 14
Fotografické výstavy v galerii Mánes 23
Pavel Brunclík – Země 23
VŠUP DNES/AAAD TODAY 24
Pavel Brunclík – Geometrie nahoty 25
Koto Bolofo – Kůň 26
Atelier fotografie VŠUP – To ne/podstatné 28
Jiří Křenek – Droga Rychlosti 30
Jeden den v životě České republiky 31
Prague Photo 2008 32
Vasil Stanko – Příběhy pozpátku 38
Jaroslav Šimandl – Šimandl 0808 39
Pražský dům fotografie – Osvobození 1945 a Okupace 1968 40
Josef Hník – Blízká setkání 41
Salim Issa a Štěpánka Stein – Little Hanoi 42
Prague Photo 2009 44
Robert Vano – Platinová kolekce 45
Tomáš Umlauf – Photographs 46
Prague Photo 2010 48
Antonín Kratochvíl – Moskevské noci 49
Prague Photo 2011 51
Antonín Kratochvíl & Workshops – Černobyl 52
Informační zdroje 54
Závěr 56
Fotografická příloha 58–67

ÚVOD



Ikona funkcionalismu, jedna z nejvýznamnějších staveb české moderní architektury. Strohý bílý hranol, zdánlivě bezohledně vsazený do historického centra Prahy v sousedství neorenesančního Národního divadla a přezdobených secesních fasád nábřežních domů, jenž se záhy stal legendárním příkladem symbiózy starého s novým. Prestižní výstavní síň. Kulturní a společenský stánek par exellence, kterým kráčely dějiny českého výtvarného umění. Jedno z center sametové revoluce roku 1989. Kulturní památka, součást světového kulturního dědictví UNESCO. Dům moderního umění. Jediná novostavba určená pro galerii, vzniklá v Praze za posledních 120 let. Omšelá oběť soudních tahanic posledních desetiletí i příslib do budoucnosti. Nejen tím vším je pražský Mánes.

O Mánesu jsem se rozhodl psát svou bakalářskou práci hned z několika důvodů. Celý svůj dosavadní život trávím v centru Prahy a k nábřeží mam blízký vztah. Moje matka se narodila přímo naproti Mánesu a celé dětství se na něj dívala z oken. Můj otec je od května roku 2008 v čele správní rada NČVU. Architektonická a funkční hodnota Mánesu je nesporná a fakt, že se blíží jeho velký vzestup byl právě tou hlavní motivací za určitým ohlednutím se za minulostí, právě v podobě této práce.

HISTORIE

V této části se zaměřuji na historický vývoj a dějiny budovy Mánes. Uvádím informace o vývoji projektu této spolkové budovy, o vlastní výstavbě a také další širší souvislosti, které stavbu budovy ovlivňovaly.

Stavba budovy Mánesu úzce souvisí s historií Spolku výtvarných umělců Mánes. Ten byl založen roku 1887 několika českými umělci, kteří studovali v Mnichově. Prvním starostou se stal Mikoláš Aleš a jeho zástupcem byl Stanislav Sucharda. Spolek pořádal výstavy na různých místech Prahy a udržoval úzké vztahy s uměleckým děním ve Francii. V 90. letech získal stabilní kancelářské a spolkové místnosti ve Vodičkově ulici. Architekt Jan Kotěra pro Spolek Mánes navrhl dřevěný pavilon, který byl postaven u příležitosti pořádání Rodinovy výstavy roku 1902. Provizorně tuto stavbu spolek používal do roku 1917, kdy byl pavilon již značně zchátralý a byl zbourán. Podle návrhu Josefa Gočára byla ve dvoře domu ve Vodičkově ulici postavena o čtyři roky později slavná „Síň Mánes“. Dům byl bohužel v roce 1928 zbourán a Spolek tak přišel o vlastní výstavní prostor, ovšem jen na krátký čas. Výstavní akce se dočasně přesunuly do Obecního domu a kanceláře na Václavské náměstí. V té době se již usilovně pracovalo na novostavbě vlastní budovy nad Vltavou.

1923

Spolek pořádal velkou výstavu francouzského umění 19. a 20. století v prostorách Obecního domu, kterou po jejím úspěchu odkoupil stát. Spolu připadl, jako náhrada za organizaci a zprostředkování, určitý podíl a z těchto peněz byl ve finále vytvořen „stavební fond“, který se stal základním kapitálem na výstavbu Mánesu.

Spolek Mánes v říjnu žádal o vhodné místo a přes všechny obtíže spojené s výstavbou na místě Štítkových mlýnů dali této variantě přednost, protože nabízela mimořádně zajímavou polohu a možnost originální stavby. Ostatní lokality byly postupně opuštěny.

1924

V letech 1920–1932 byl předsedou spolku architekt Otakar Novotný, který vypracoval první návrhy nové budovy. V únoru byly tyto návrhy schváleny státní regulační komisí a v říjnu byl architekt Novotný usnesením výboru spolku pověřen vypracováním projektu. Situace s místem předpokládané novostavby byla až do roku 1926 komplikována nejasností kolem výstavby nového mostu přes Vltavu. Po konečném rozhodnutí, že most bude nava-



zovat na dnešní Resslovu ulici, byla od roku 1926 zahájena systematická práce na přípravě stavby nové spolkové budovy. Následovala jednání o koupi mlýnů a pozemků s pražskou obcí a státem, resp. Komisí pro kanalizování řek Vltavy a Labe v Čechách. Jednání byla komplikována požadavky na možné využití vodní energie v budoucnu. Tento problém se podařilo vyřešit ověřovacími studiemi hydroelektrárny pod budovou nebo na začátku vltavského ramene. Dalším problémem byly stávající nájemníci. Tím byl Družstevní podnik mlynářský, který v budovách mlýna působil a který také podal vlastní nabídku na koupi mlýnů. To se podařilo vyřešit sehnáním náhradního mlýna a náhradních bytů pro nájemníky.

1926

V červnu se spolek stal majitelem objektů a pozemků, které patřily pražské obci.

1927



Celkové náklady na koupi všech pozemků byly mnohem nižší, než byla odhadovaná cena a dosáhly 380 000 Kč. Spolku z toho ovšem plynula řada závazků, které nakonec také stavbu opozdily a prodražily. 14. října 1927 Magistrát hl. m. Prahy povolil zbourání Štítkových mlýnů, sloučení parcel v jedno staveniště a zároveň byly schváleny i plány novostavby navržené architektem Otakarem Novotným.

27. května byla valnou hromadou spolku zvolena stavební komise, která pak celou stavbu vedla zejména po finanční a organizační stránce. V této komisi zasedala celá řada významných a vlivných osobností:

- guvernér Národní banky Dr. V. Pospíšil
- vrchní ředitel živnostenské banky Dr. V. Preiss
- vrchní ředitel Zemské banky Felix Goller
- poslanec Dr. Fr. Hodáč
- Ing. arch. Otto Tille
- prof. akad. sochař Karel Dvořák
- akad. malíř Emil Filla
- prof. architekt Josef Gočár – předseda komise



- ředitel Čsl. červeného kříže Josef Groh
- prof. akad. sochař Bohumil Kafka
- prof. Dr. A Matějček
- prof. architekt Otakar Novotný
- prof. Dr. V. V. Štech

1928

Stavební práce byly zadány firmě Josef Blecha, která 23. dubna zabrala domy Štítkovských mlýnů a 25. dubna zahájila jejich demolici. Podle oficielních záznamů stavebního úřadu byla stavba zahájena 30. dubna 1928 právě zmíněnou demolicí.

Jednou z podmínek pro spolek bylo zachování a opravy vodárenské věže, jako mimořádně hodnotné památky, která do jejich majetku také přešla. Logicky tedy nebyla do demoličních plánů zahrnuta. Kvůli mnoha komplikacím jak se zabezpečením věže, mimořádně pevným zdivem mlýnů nebo nutnosti vytahat stovky starých pilot ze dna Vltavy, se původní náklady navýšily o 1 100 000 Kč. Bylo nutné projekt neustále měnit

a přizpůsobovat základové půdě a také četným vodohospodářským požadavkům.

Po zabezpečení věže se se stavbou postupovalo mnohem rychleji a 10. července byla zahájena vlastní stavba nové budovy. Vyrostla první železobetonová konstrukce.

Architekt Otakar Novotný musel v průběhu prací provést oproti původnímu projektu mnoho změn, které byly v řadě případů podstatné. Úpravy byly vyvolány i změnami ve stavebním programu, který se stále vyvíjel i s ohledem na finanční krytí celé stavby.

Finální projekt, podle kterého byla budova nakonec postavena, byl až sedmým v řadě. V samých začátcích se uvažovalo dokonce i se zřízením kina nebo luxusních bytů. To však bylo velice rychle odmítnuto. Naopak kavárna, se kterou se původně vůbec nepočítalo, byla na úkor skladu do projektu zahrnuta až několik měsíců před dokončením stavby.

Nepředvídané komplikace se založením stavby měly kromě finančních důsledků i vliv na prodloužení celkové doby stavby, která tak trvala více než dva roky. Prodloužením stavby narostly i úroky z půjček. Původní plánovaný rozpočet ve výši sedmi miliónů, se kterým počítal následný provoz a byl značně převýšen. Celková částka tak včetně úroků dosáhla výše téměř deseti miliónů. A to i přes to, že příprava a průběh stavby byly vedeny s velkou ekonomickou opatrností a rozvahou.

1930

Na začátku března, ikdyž stavba ještě nebyla dokončena, požádal spolek stavební úřad, aby v hlavním sále mohl u příležitosti 80. narozenin prezidenta Masaryka uspořádat slavnostní shromáždění. Žádosti bylo vyhověno. Spolek tak vyjádřil vděčnost nejvýznamnějšímu z donátorů, jenž přispěl na stavbu. Nebyl sám – přispěli též Otta Petschek či Louis Rothschild a další. Jeden milion přihodil též stát, ale většinu z 10 milionů konečných nákladů stavby musel uhradit spolek z půjček. Mánes byl postaven na dluh a potíže s jeho splácením vedly již velmi záhy k úvaze, že spolek bude muset budovu prodat.

Nestalo se; úvěr však narůstal o úroky a přestože v roce 1944 Otakar Novotný předpokládal, že všechny závazky budou splaceny do deseti let, byl ještě v roce 1956, kdy připadl Českému fondu výtvarných umění, zatížen dluhem ve výši plných 60 % ceny domu.

Architektonicky velmi krásné, leč vybavením dosti skromné výstavní sály obklopovaly obchody – autosalón, trafika, prodejna vín. Původně skladové prostory suterénu se záhy proměnily v kavárnu. V pavilonu na Slovanském ostrově vznikla noblesní restaurace se stropem zdobeným kubistickými malbami Emila Filly a stěnami potaženými unikátními modrými a šedivými koženými tapetami. Výsuvnými francouzskými okny byla propojená s přilehlou terasou, rozšířenou posléze o taneční parket a zahradní letní restauraci, zasa-



hující až do dnes nepřístupné špičky ostrova. Ostatně – terasy Mánesu, zabírající i střechu restaurace, se staly svébytným kulturně společenským fenoménem, s nímž lze srovnat snad jen kultovní kavárny předválečné Prahy či proslulé podniky pařížského Montparnassu a Saint-Germain des Prés. Těžko bychom hledali osobnost výtvarného, literárního či divadelního světa, kterou by tu nebylo možné potkat…

Budova byla dokončena a slavnostně otevřena 30. října 1930. Při této příležitosti byl uspořádán velký banket, kam byla pozvána i řada zahraničních hostů. První akcí byla retrospektivní výstava Sto let českého umění.

V archivním fondu SVU Mánes je dochován nesignovaný (pravděpodobně O. Novotný) popis hlavních místností této doby a jde o velice zajímavé čtení:

„V budově nalézají se nyní tyto místnosti: především velký výstavní sál 13 m široký, 26 m dlouhý a 9 m vysoký. Tento sál opatřen je téměř po celé své ploše nahoře železnou skleněnou střechou, která dává po celém sále stejnoměrné osvětlení; přímé sluneční světlo je zachycováno velem (textilní horizontální závěs – pozn. autor). Podlaha i stěny sálu jsou dřevěné, aby byla umožněna kdykoli potřebná úprava sálu stěnami vestavěnými. Podobně jest vypraven malý sál 6,50 m široký,



26 m dlouhý a 7,50 m vysoký s vysokým postranním světlem ze severu. Vstup do těchto sálů je z nábřeží krámem Mánesa, který je zároveň vestibulem. V tomto krámě budou prodávány publikace Mánesa, ale také obrazy a sochy. Dále jsou tu spolkové místnosti sestávající ze zasedacího sálu pro 60–80 osob a poradní síň pro výbor. Sály výstavní spojeny jsou s místnostmi spolkovými rozlehlou halou s jediným oknem s největší dosud skleněnou tabulí v Praze, poskytující krásný výhled na Národní divadlo a Slovanský ostrov. V 1. patře jsou krásné rozlehlé prostory kancelářské pro spolek a jeho nakladatelství. Tyto místnosti výstavní a spolkové doplněny jsou ovšem četnými místnostmi a zařízeními vedlejšími, které umožňují zejména hladkou manipulaci s uměleckými předměty. Jsou to skladiště obrazů, soch, beden, balícího materiálu, příruční dílna, spoušť ze sálu do depot apod. Poněvadž požadavky spolkové nezaujaly celé staveniště, byly tu také navrženy kancelářské místnosti, které byly pronajaty jiným účelům: pro prodej čínských a japonských uměleckých předmětů a pro různé značky automobilů. Konečně na straně k Vltavě postavena byla jedinečná restaurace asi pro 100 osob, která pro Prahu bude překvapením a naprostou novinkou. K řece otevírá se restaurační prostor šesti ohromnými okny, nahoru posunovatelnými, které při svém otevření spojují ji s předloženou terasou. Bude tu možno seděti v těsném spojení s volným vnějším prostorem, ve stínu zvláštních vypínacích plachet s vyhlídkou na řeku, Vyšehrad a Hradčany.Restaurace má stěny potaženy zvláštní koženou tapetou americké výroby, v Praze

poprvé ušitou a to ve dvou barvách: blankytně modré a perleťové šedé. Betónový kasetový strop je zdoben barevnou sádrovou intarsií, která je pro Prahu také novinkou. Po celé ploše stropní rozdělena jsou všelijaká zátiší, komponovaná malířem Emilem Fillou a provedená J. Hallmanem. Osvětlení večerní je rozptýleným světlem, vrhaným na strop.
Pod výstavními sály nalézá se kavárna, jejíž výška byla dána podlahou sálu v úrovni chodníku a výškou velké vody. Je tedy omezena a přece svou výpravou působí velmi vzdušně. Má čtyři velká okna k Národnímu divadlu, takže pobyt v ní bude zajisté krásným požitkem. Přístup k ní je přímo z nábřeží. Pak jsou tu ještě herny, místnosti pro malé společnosti, šatny, toilety, ale hlavně velké terasy, kde bude možno sedět v letních dnech tak krásně a pohodlně, jako nikde jinde v celé Praze. Na rohu nábřeží pak bude zřízena cukrárna, zajisté velmi vyhledávána.

Velká péče věnována byla vedlejším místnostem, jako jsou kuchyně, přípravny, spíže, lednice, sklepy atd., které jsou disponovány a zařízeny způsobem v Praze dosud neexistujícím. Restaurace vedena bude způsobem převážně francouzským a bylo vynaloženo vše, aby její zařízení, kuchyně a servírování byly dokonalé.

Všechny místnosti v nové budově opatřeny jsou novým vnitřním zařízením. Zásadou při jeho opatřování byla krajní jednoduchost formy a dokonalost materiálu a provedení... Dlužno podotknouti, že celá budova zasklena je broušeným zrcadlovým sklem dodávaným prodejní kanceláří Miroglace...

Vnitřní zařízení místností výstavních, spolkových, restauračních a kavárenských prováděli: podlahy linoleové a záclony A. Zeman, umělecké zasklení J. Vlasák, kovový nábytek Bratři Novákové a Thonet – Mundus, dřevěný nábytek Thonet – Mundus a F. Träger v Táboře, kancelářské zařízení Blecha a Mašek, osvětlovací tělesa Napako. Při tom hojně použito skla opaxitového a opalinového, které dodala prodejní kancelář Miroglace.“

(nesignovaný popis hlavních místností, archivní fond SVU Mánes)

Desetiletí uplynulo. Z Vltavy se stala Moldau a síněmi Mánesu se rozléhal smích říšského sekretáře K. H. Franka i kroky protektorátního prezidenta Emila Háchy. Pomíjivou dobu poválečného návratu svobody ilustruje návštěva prezidenta Beneše na retrospektivě autora vpravdě světového, Františka Kupky. Ale to už většina tradičně levicově orientovaných českých umělců vyráží do fabrik šířit Stalinovo evangelium. Umělci dělnictvu, politické plakáty, sochy rudoarmějců. Gigant předválečného Mánesa, Emil Filla, je svými druhy před vlastními obrazy velké výstavy v devětačtyřicátém roce usvědčen z celoživotního omylu a zlomeně opouští Mánes i svou dosavadní tvorbu. V Mánesu zasedá Světový výbor obránců míru za účasti Fréderica Joliot-Curie. S. V. U. Mánes dává své prostory k dispozici novému Svazu čs. výtvarných umělců, v němž jeho činovníci zaujímají čelná místa.

V rámci nadšeného budování lepších zítřků se připravuje zánik spolků, jenž však má být pro jejich pokrokové tradice a zásluhy náležitě oslaven.

Spektakulární díkuvzdání se nakonec nekoná. Úředníci Národního výboru chápou věc lapidárněji a spolky jsou administrativně rozpuštěny. Zadluženou budovu přebírá Český fond výtvarných umění.

V 70. a 80. letech probíhá vleklá rekonstrukce, která nešťastně mění tvář Mánesu. Mizí původní interiéry, z kavárny a restaurace vzniká další výstavní prostor, sice rozsáhlý, ale zcela nevhodný. Terasy na ostrově umírají. Mánes však přesto zůstává centrem výtvarného života a jeho až kultovní význam se naplno projevuje v listopadu 1989, kdy se spontánně stává jedním z center Občanského fóra a sametové revoluce. Pozorovatelna někdejší Státní bezpečnosti, z níž byl sledován dům disidenta a posléze prezidenta Václava Havla, je dodnes v horním patře Šítkovské věže dochována.

Dlouholetý soudní spor mezi novým spolkem Mánes, majícím však s oním původním společné jen jméno, a nadací, jíž dům připadl dědictvím po Českém fondu výtvarných umění, poznamenal neblaze poslední dvě desetiletí. Doplatil na to Mánes. Předběžné soudní opatření znemožnilo jakékoli opravy i koncepční kulturní program. Mohlo být ještě hůře – bez generální opravy základů, kterou Nadace naštěstí stihla ještě před tisíciletou povodní roku 2002, by Mánes už nebyl.

V dubnu roku 2012 zahájená rekonstrukce hlavní budovy je již třetí etapou celkové rehabilitace Mánesu. Nadace investovala v roce 1996 cca 40 mil. Kč do zásadní opravy základů a mostní konstrukce, která byla v havarijním stavu. Koncem roku 2008 bylo dokončeno restaurování fasády Šítkovské věže (spolufinancované především Magistrátem hl. m. Prahy) a rozběhly se první kroky vedoucí k zásadní, pro další osud Mánesu životně důležité, kompletní rekonstrukci hlavní budovy. Náklady dosahující 120 miliónů Kč hodlá Nadace českého výtvarného umění zhruba z jedné třetiny financovat z vlastních omezených zdrojů, zbytek z úvěru. Vedle toho hledá sponzory, ochotné prozíravě investovat do trvalé hodnoty, do unikátního kulturního a společenského centra evropského významu, které bude sloužit i příštím generacím.

FOTOGRAFICKÉ VÝSTAVY V GALERII MÁNES 2004–2011

2004

PAVEL BRUNCLÍK – ZEMĚ
1. 9.–30. 9. 2004
kurátor: autor

Výstava otevřená v horním sále galerie Mánes byla výsledkem cest po světě fotografa Pavla Brunclíka. Ten procestoval šest kontinentů za účelem fotografování různorodých koutů naší planety. Na rozdíl od velkého množství krajinářských fotografů, kteří razí styl neustálého vracení se na místo a hledání těch jedinečných momentů, Pavel Brunclík na žádném místě nestrávil více času, než jeden až dva dny. Různorodost je pro jeho fotografie klíčová – před cestou hledal inspiraci k lokacím v literatuře, ale během cest narážel na místa nečekaná a atmosféru hodnou zachycení. Ve výsledku pak naplánované fotografie tvoří pouze polovinu zvětšenin, druhá jsou snímky, se kterými autor nepočítal. Hlavním kritériem při vybírání finálních fotografií byla tak právě jejich atmosféra a samozřejmě výtvarnost.



Lidé na fotografiích chybí zcela záměrně, podle slov autora by akorát zbytečně rušili celkovou výtvarnosti a strhávali charakter k popisnosti. V roce 2000 dostala fotografická kniha “Země” cenu Kniha roku v kategorii obrazových publikací. V souvislosti s výstavou v Mánesu vyšla publikace “Krajiny 1997-2004.

2005

VŠUP DNES/AAAD TODAY
22 .11.–31. 12. 2005
kurátor: Jan Němeček

K výročí 120 let od založení Vysoké školy uměleckoprůmyslové byla uspořádána rozsáhlá výstava školy, která byla zaměřena především na současné práce studentů a vycházela z mezioborového zaměření celé školy – co možná největší prolnutí všech ateliérů, které mělo vytvořit určitý interaktivní dynamický celek. Spolek výtvarných umělců Mánes měl důležitou roli při formování českého moderního umění a jeho mnozí představitelé na VŠUP v první polovině 20. století také působili, například právě architekt funkcionalistické stavby Mánesu Otakar Novotný, který byl v druhé polovině 30. let dokonce rektorem školy. Galerie tak byla vybrána zcela záměrně s ohledem právě na tento odkaz. K výročí školy byla také vydána publikace od Studia Najbrt. Kniha mapuje historii školy, současné práce studentů, rozebírá vize do budoucnosti a obsahuje kompletní seznam pedagogů a posluchačů od roku 1885.



2007

PAVEL BRUNCLÍK – GEOMETRIE NAHOTY

4. 7.–31. 7. 2007

kurátor: autor

Ve spolupráci se členu baletu Národního divadla v Praze vznikly velkoformátové černobíle fotografie zabývající se estetikou lidského těla – v pohybu, jako například ve skocích, tak i statické záběry vytvářející elegantní obrazce z nahých lidských těl. Protagonisté byli fotografováni v náročných tanečních a expresivních pózách, které byly použity v kontrastu s archetypální ladnou estetikou nahých těl bez jakéhokoliv nádechu erotičnosti. Pavel Brunclík tak volně navazuje na, již zmíněnou, výstavu "Země", která se v Mánesu konala v září 2004. Zúžený výběr fotografií byl současně s Prahou vystavován v Českém centru v Paříži.



KOTO BOLOFO – KŮŇ
4. 12. 2007–2. 2. 2008
kurátor: autor

Kariéru mladého Jihoafričana pomohlo výrazně nastartovat osobní setkání s Richardem Avedonem, který viděl jeho publikované fotografie a byl jimy nadšen. Za mladíkem se roku 1988 osobně vydal, aby na vlastní oči viděl jeho svět, další práce a jak žije. „Máte jiskru, ale něco Vám teď řeknu: Nenechte se změnit. Až vaše kariéra postoupí v budoucnosti, přijde hodně lidí, kteří se budou snažit vás změnit a předělat. Nenechte je. Držte se svých zbraní." (audio nahrávka rozhovoru s autorem, Richard Avedon) Takto slavný Richard Avedon motivoval mladého fotografa a později ho seznámil s vlivnými postavami módního světa v New Yorku. Koto Bolofo se dopracoval až na dvorního fotografa luxusního módního domu Hermès, pod jehož záštitou vytvořil několik jedinečných projektů.
Kůň, majestátní zvíře, vždy fungoval jako symbol elegance a vznešenosti, který se prolínal napříč kulturami i časem. Thierry Hermès původně firmu založil jako dílnu na výrobu luxusních postrojů na koně a sedel se zaměřením na evropskou šlechtu.
Tímto projektem se tak módní značka vrací v pokoře ke svým základům. Zároveň fotografovat koně nebyl lehký úkol, Koto Bolofo ukázal svůj mistrný cit pro minimalistickou estetiku a výsledné fotografie působí až geometricky. Dokázal se na koně nedívat jako na krásná zvířata, ale uchopil celý koncept stejně, jako kdyby fotil módní editoriál založený na jeho osobním pohledu a vnímání.











2008

ATELIER FOTOGRAFIE VŠUP – TO NE/PODSTATNÉ
THE ESSENCE
4. 3.–29. 3. 2008
kurátoři: Ivan Pinkava, Lucie Mlynářová, Michal Hladík

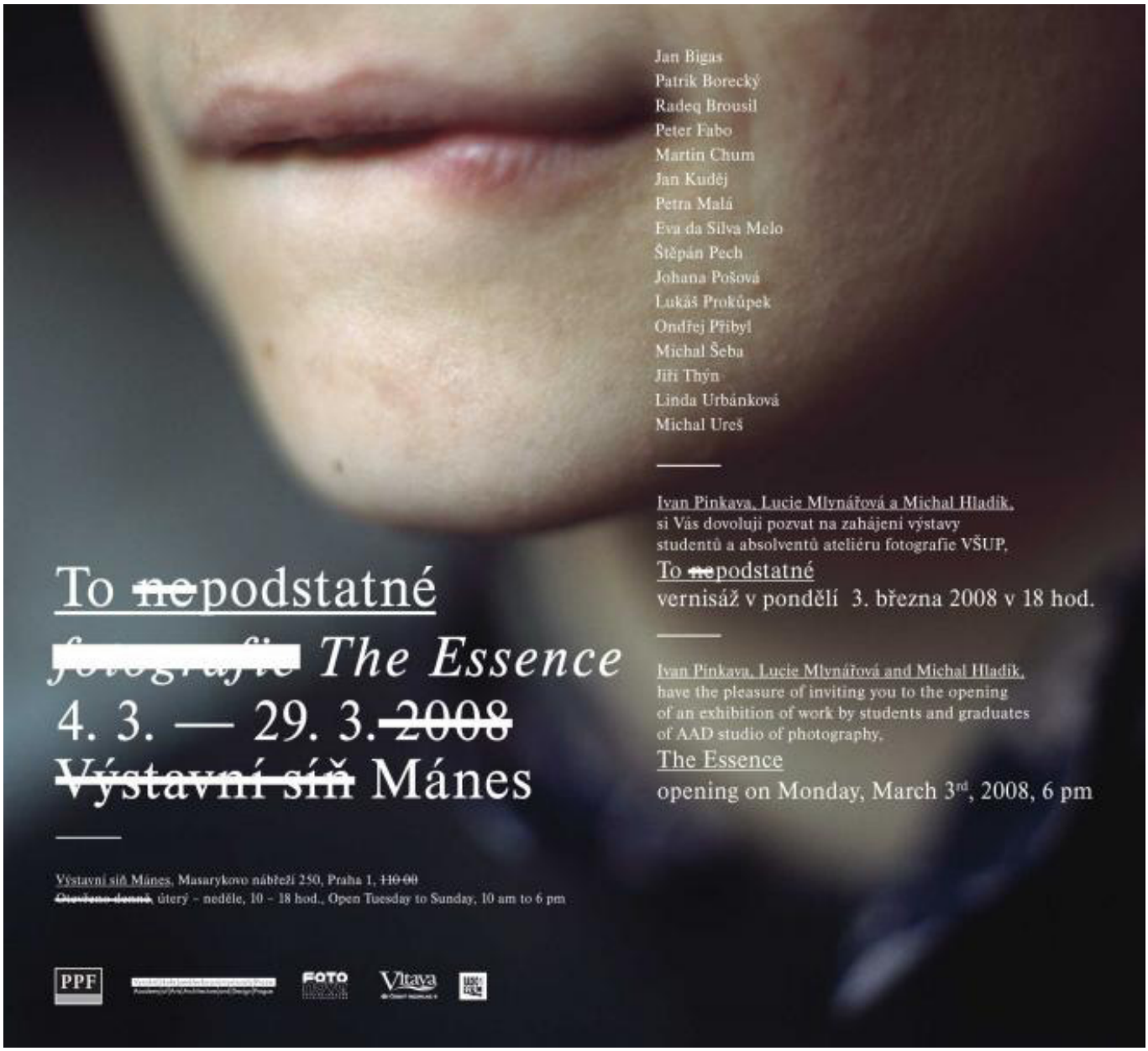

Studentů ateliéru fotografie vysoké školy umělecko-průmyslové byl zadán úkol pracovat na téma „podstatné versus nepodstatné“ a tento pracovní název se nakonec stal názvem výstavy jako takové. Výstava podle mého názoru byla krásnou ukázkou prací z doby, když ateliér fotografie na VŠUP produkoval opravdu inspirativní a kvalitní díla, ač velice typická pro úzký a semknutý okruh studentů.

Byla patrná rozmanitost jednotlivých prací, které zároveň nesly i určité společné jmenovatele. Tato skutečnost je možná způsobena tím, že výstava se přiznává k výrazně selektivnímu pohledu kurátorů, kteří byli zároveň vedoucí a asistenti ateliéru; úmyslem bylo veřejnosti nevtíravým způsobem předložit způsob myšlení a práce studentů v ateliéru. Celá realizace byla jakýmsi neoficiálním zakončením působení Ivana Pinkavy, jako vedoucího fotografie na VŠUP a spolupráce s asistenty Lucií Mlynářovou a Michalem Hladíkem během let 2005–2007. Podle mého názoru s odchodem Ivana Pinkavy z VŠUP skončila etapa výrazně kvalitní a inspirativních prací studentů ateliéru fotografie. Pro mě osobně tak tato výstava má zásadní význam ve vnímání důležitosti vedení a směřování studentů, bez nutnosti podstrkávat jim svůj osobní styl vnímání reality a vizuálu jako takového.

Vystavující autoři byli (pořadí dle pozvánky): Jan Bigas, Patrik Borecký, Radeq Brousil, Peter Fabo, Martin Chum, Jan Kuděj, Petra Malá, Eva da Silvia Melo, Štěpán Pech, Johana Pošová, Lukáš Prokůpek, Ondřej Přibyl, Jiří Thýn, Linda Urbánková, Michal Ureš.

JIŘÍ KŘENEK – DROGA RYCHLOSTI II
únor 2008
kurátor: GDK SPORT M.AGENCY

Jiřího Křenka můžeme znát jako studenta Institutu tvůrčí fotografie, kde se do povědomí zapsal především svou magisterskou diplomovou prací „Hypermarkety“. Kritický cyklus laděný do zeleně neonové barvy z okolí nákupních center zobrazující až groteskní výjevy z prostředí konzumní společnosti.
Výstava Droga rychlosti II je pokračováním úspěšné předchozí výstavy z roku 2001. Fotografie Jiřího Křenka z motoristického prostředí dostaly řadu různých ocenění a v oficiálním bulletinu závodů Formule 1 byl autor vyhlášen nejlepším fotografem sezóny roku 2007. Mezinárodní porota se o jeho fotografii odrazu v helmě Juana Pabla Montoy, která má až Monetovský impresionistický charakter vyjádřila slovy: „Touto fotografií bylo dokázáno, že existuje vztah mezi automobilovým sportem a uměním. Umělecká i technická dokonalost fotografie by měla přimět k zamyšlení některé skeptiky, kteří odsuzují nepřítomnost originality v záběrech Formule 1.“



FREY s.r.o. – JEDEN DEN V ŽIVOTĚ ČESKÉ REPUBLIKY
4. 3. –29. 3. 2008
kurátor: Pavel Radosta

Tento rozsáhlý projekt bývá často nazýván „historickou momentkou" naší země. Brněnská agentura Frey spojila síly s více než stovkou předních českých dokumentaristů a reportážních fotografů, (např. Jindřich Štreit, Bohdan Holomíček, Karel Cudlín, Alena Dvořáková, Viktor Fišer, Pavel Dias, Michal Novotný, Oldřich Škácha...) s řadou studentů fotografických škol a s několika stovkami amatérských fotografů, za účelem fotografování v jeden daný den po celé ploše České republiky. Tím dnem byl 28. říjen 2007 od pravého poledne do dvanácti hodin dne následujícího, čímž se pokryl čas sváteční i všední den. Fotografové neměli za úkol vyhledávat netradiční, ojedinělé nebo dramatické situace, naopak jejich cílem byly typické každodenní a charakteristické situace, nesoucí v sobě určitou sílu. Ve výsledku se míchaly oblasti náboženské, kulturní, veřejné i intimní momenty všech možných sociálních vrstev našeho obyvatelstva.



Pavel Šmíd

Podobný projekt není ve světě žádnou novinkou, před Českou republikou se podobné fotografování událo např. ve Spojných státech, Japonsku i Izraeli. U nás se mu dostalo státní podpory, byl zaštítěn exprezidentem Václavem Havlem, tehdejším ministrem zahraničí Karlem Schwarzembergem, krajskými hejtmany a primátory statutárních měst, kde se měly

konat výstavy fotografií, dočkal se i značné mediální odezvy (Česká televize, ČRo Radio-žurnál, MFDnes, National Geographic...). Fotografie jsou na 30 let uloženy v Národních archivech ČR a je naplánována repríza výstavy na rok 2038.

Současně s výstavou byl uveden i dokumentární film a vydána publikace "Jeden den v životě České republiky", kam bylo vybráno tři sta snímků od 136 autorů.

PRAGUE PHOTO 2008
2. 4. –6. 4. 2008
kurátor: Iva Nesvadbová

Rok 2008 byl rokem prvního, dnes již známého, veletrhu fotografie – PRAGUE PHOTO, který se konal v galerii Mánes. Představily se jak galerie zabývající se fotografií a samostatní umělci, tak i celý projekt byl doplněn účastí uměleckých škol a prezentací nakladatelství a vydavatelství. Na akci mají návštěvníci možnost seznámit se s aktuálním děním ve fotografii i jedinečnou možnost nakoupit originály. Umělci si tak mohou vytvořit pravidelnou klientelu, díky opakování veletrhu v budoucnu.



Karel Cudlín



Tereza Vlčková

Součástí byly rovněž i různé přednášky, besedy, autogramiády nebo prezentace autorů, vše přístupné i laické veřejnosti. PRAGUE PHOTO tak zaplňuje prázdné místo živého tepajícího prostředí zaměřeného čistě na fotografii, které u nás do té doby chybělo.

U příležitosti zahájení PRAGUE PHOTO byla udělena cena mladému umělci do 35 let UniCredit Bank Young Photo Award studentce, v současnosti i pedagožce, Institutu tvůrčí fotografie Tereze Vlčkové za její již notorický známé fotografie dvojčátek.

Veletrh byl podpořen záštitou tehdejšího primátora hl. m. Prahy Pavla Béma a starosty Prahy 1 Petra Hejmy.



Petr Šálek

Prvního ročníku PRAGUE PHOTO se účastnili:

Galerie Chagall
Galerie Gambit
Galerie Leica Gallery
Galerie Millennium
Galerie Vltavín
Asociace profesionálních fotografů ČR
B&M Archiv
České centrum fotografie
Foto Forum Praha
Pražský dům fotografie
Institut tvůrčí fotografi FPF Slezské univerzity v Opavě
Nakladatelství Torst
Nakladatelství Kant
Nakladatelství Nový svět
Časopis Art&Antique
Časopis Fotograf

Seznam autorů:
Magdaléna Bláhová
Milan Fano Blatný
Angelo Božac
Karel Cudlín
Milan David
Pavel Dias
Tomáš Dittrich
František Drtikol
Tomáš Durňák
Alena Dvořáková
Viktor Fischer
Eva Fuka
Jaromír Funke
Karel Hájek
Gábina Fárová
Jiří Hanke
Magdaléna Bláhová
Jiřina Hankeová
Josef Hník
Jessika Hoffmeisterová
Dagmar Hochová
Miroslav Hucek
Marek Chochola
Václav Chochola
Blanka Chocholová
Alexandr Janovský
Milan Jaroš
Václav Jirásek
Rudolf Jung
Karol Kállay
Martin Kámen
Roman Kelbich
Jaroslav Kocián
Jiří Kovanic
Mária Kudasová
Vlastimil Kula
Taras Kuščinskij

Dana Kyndrová
Karel Ludwig
Helena Lukas
Jan Lukas
Karel Cudlín
Markéta Luskačová
Michal Macků
Jiří Macht sr.
Jiří Macht jr.
Antonín Malý
Malý-Poláček-Lutterer
Pavel Mára
Ivana Matějková
Kamila Musilová
Aneta Nováková
Alois Nožička
Barbora Prášilová
František Provazník
Josef Ptáček
Jan Reich
Jaroslav Rössler
Jan Saudek
Sára Saudková
Ladislav Sitenský
Vojtěch Sláma
Roman Sluka
Evžen Sobek
Jiří Stach
Tono Stano
Štěpánka Stein & Salim Issa
Věra Stuchelová
Jan Svoboda
Petr Šálek
Milan Šára
Dušan Šimánek
Pavel Šmíd
Daniel Šperl
Jindřich Štreit

Daniel Šulc
Tereza z Davle
Zdeněk Tmej
Jiří Turek
Petr Ulrych
Robert Vano
Tereza Vlčková
Luděk Vojtěchovský
Jelena Vukotič
Eugen Wiškovský
Adolf Zika
Peter Župník
Barbora a Radim Žůrkovi



Antonín Malý

VASIL STANKO – PŘÍBĚHY POZPÁTKU
11. 6. –30. 6. 2008
kurátor: autor

Fotograf Vasil Stanko, jeden ze skupiny fotografů nazývané “slovenská nová vlna” spolku s Tonem Stanem, Miro Švolíkem, Rudo Prekopem, Peterem Župníkem a Kamilem Vargou, vystavoval v galerii Mánes dlouho vznikající soubor “Příběhy pozpátku” – fotografie až surrealisticky vyhlížejících inscenovaných kompozic aktů jednotlivců i skupin lidí. K vytvoření iluzivního a snového prostoru fotograf použil zrcadla a fotografiích tam vznikl jakýsi odrazný rámeček.

Autor v rozhovoru pro Český rozhlas 3 vysvětluje, jak se dopracoval k názvu souboru. Právě zmíněná zrcadla ho svou možností dívat se na fotografie opačně inspirovala k “Příběhům pozpátku”, až když své fotografie viděl hotové.



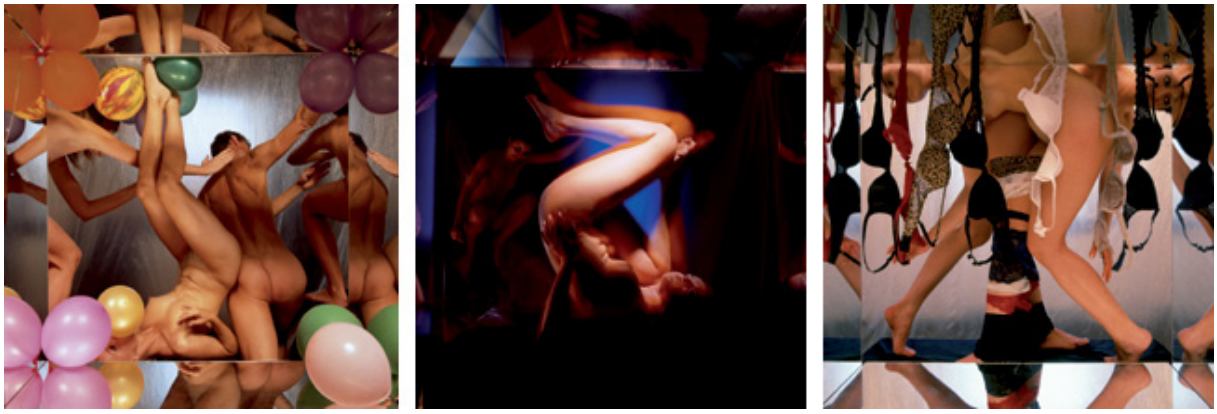

JAROSLAV ŠIMANDL – ŠIMANDL 0808
srpen 2008
kurátor: autor

Jaroslavu Šimandlovi se říká “Lyrik fotografie”, při své práci spojuje znalost a vědomí klasických fotografických technik, ale zároveň vnímá a snaží se používat veškeré technické vymoženosti a novinky, jež pokrok nabízí.

Fotografie až z dob jeho studií na FAMU, některé třeba osm let staré, většina z let 2004–2007. Vystaveno bylo 70 velkoformátových fotografií, přičemž mnohé z nich budily zdání počítačově upravovaných prací, ale opak byl pravdou – patrná tak byla především vysoká technická kvalita. Dvě témata se prolínala autorovou prezentací – první část se zabývala obecnými termíny jako oheň, krajina a světlo, přičemž část část druhá byla zaměřena čistě na člověka a jeho tělo.

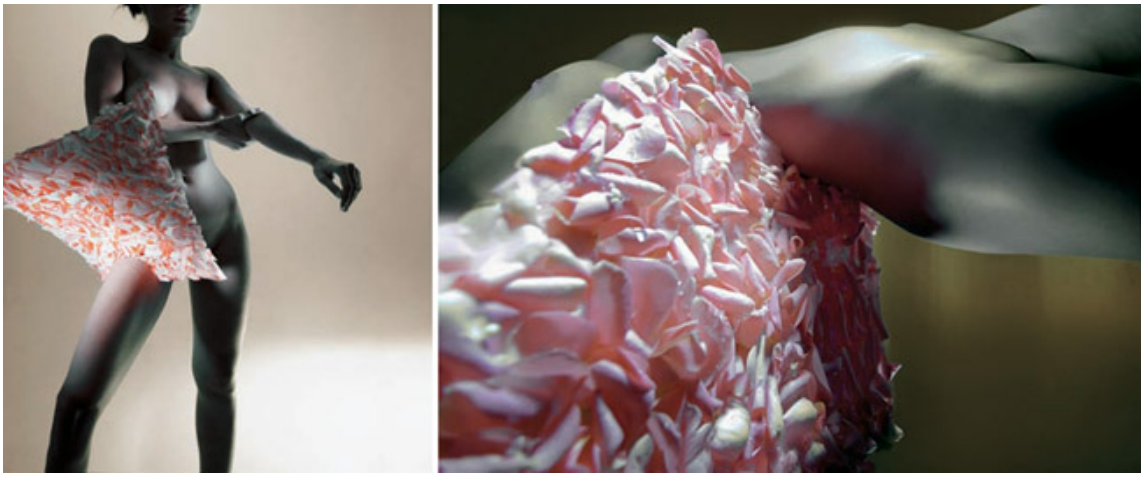



PRAŽSKÝ DŮM FOTOGRAFIE – OSVOBOZENÍ 1945 A OKUPACE 1968
srpen – 28. září 2008
kurátor: Dana Kyndrová

Od okupace v roce 1968 uplynulo přesně 40 let v době, kdy se v budově pražského Mánesu vystavoval rozsáhlý soubor českých a slovenských fotografů, kteří byli svědky těchto událostí. Výstava neobsahovala pouze známé fotografií od autorů, které by každý čekal, ale bylo možné vidět i výborné, do té doby nikde nepublikované, snímky z různých oblastí Čech.

Projekt konfrontoval dvě, na první pohled protichůdné, události – osvobození a okupaci sovětskými vojsky. Ukazoval tak dvě strany stejné mince.

Mezi vystavenými autory byli:

Josef Koudelka, Gustav Aulehla, Jiří Egert, Václav Chochola, Dagmar Hochová , Markéta Luskačová, Jiří Stivín, Daniela Sýkorová, aj.



JOSEF HNÍK – BLÍZKÁ SETKÁNÍ
4. 9. -30. 9. 2008
kurátor: autor

Fotograf Josef Hník během let 2002 - 2008 vytvářel cyklus velkoformátových fotografií s názvem Blízká setkání / Blízké předměty, rozdělen do několika sérií: Blízké předměty, Skleněná tajemství, Peří, Trochu jiná fauna a Portréty blízkých setkání. Jedná se o velice zvláštní, až tajemná výtvarná zátiší, kde autor používá předměty běžné denní potřeby, odpadky, zničené věci a dokonce mrtvá zvířata, která náhodou najde, např. netopýr, motýl, ptáci, mrtvé žáby. Spojením uschlé zeleniny nebo ovoce se zcela nesouvisejícími prvky vytvářel surrealistické kompozice, další dimenzi Josef Hník svým fotografiím dodává i použitím starých, omšelých zrcadel. Velice zvláštním faktem u jeho fotografií je, že nepoužívá běžná světla, ale upravené baterky a mnohahodinové expozice.



ŠTĚPÁNKA STEIN A SALIM ISSA – LITTLE HANOI
2. 10. -26. 10. 2008
kurátor: autoři

Jako New York má svou Čínskou čtvrť, nebo z mnoha filmů známou Little Italy, tak i v Praze se najde místo, kdy návštěvním má pocit, že se ocitl v jiné zemi. Areál Sapa na Praze 4 má rozlohu více než 250 000 metrů čtverečních a je centrem vietnamské kultury u nás. Najít se tu dá nejen spousta obchodů, ale i škola a školka, buddhistický chrám, pojišťovny, redakce vietnamských časopisů, restaurace nebo centrum bojových umění.

Fotografové Salim Issa a Štěpánka Stein vynaložili veliké úsilí, než získali důvěru tamějších obyvatel, aby jim dovolili je portrétovat. 51 velkoformátových fotografií vznikalo ve spolupráci se stylistkou a módní návrhářkou Mimi Lan a zachycují zástupce několika generací obyvatel Sapy, jedná se o stylizované fotografie s velice typickým rukopisem autorské dvojice.



„Velmi nás lákala možnost spolupráce s tak renomovanými fotografy, jako jsou Štěpánka Stein a Salim Issa. Byli jsme přesvědčeni, že výsledkem bude velmi kvalitní výstava, která bude mít potenciál k prezentaci Českým centrem Praha, a to se nám potvrdilo. Originalita projektu spočívá v hlavní myšlence, tedy přes portréty zpracovat téma, které dosud takto obsáhle nikdo v České republice nezpracoval." (Dana Brabcová, ředitelka Českého centra Praha, http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/30622-little-hanoi-je-k-videni-v-manesu/)

„Způsob, jakým je toto téma zpracováno, je dosti atypický, neboť se jedná z části o uměleckou stylizaci a z části o dokument. Všichni lidé na fotografiích vědí, že jsou foceni, nicméně jsme se společně se Salimem snažili, aby každá fotografie obsahovala i prvek improvizace, něco navíc, aby si fotka zachovala dynamiku a sílu." (Štěpánka Stein, http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/30622-little-hanoi-je-k-videni-v-manesu/)



2009

PRAGUE FOTO 2009
6. 4. -12. 4. 2009
kurátor: Iva Nesvadbová

Po velkém úspěchu první ročníku PRAGUE PHOTO se veletrh fotografie opakuje a opět v prostorách Mánesu. Opět byly k vidění prezentace jednotlivých galerií, jednotlivých fotografů a jejich portfolií, představila se také nakladatelství a vydavatelství zabývající se fotografií. Prostor měli i studenti uměleckých škol z České republiky, nechyběly ani doprovodné programy jako přednášky nebo autogramiády. Novinkou druhého ročníku byla prezentace unikátní soukromé sbírky společnosti PPF Art a.s. – kolekce fotografií Jana Lauschmana.

Stejně jako při prvním ročníku byla opět udělena cena mladému umělci do 35 let – UniCredit Bank Young Photo Award a to Milanu Jarošovi za soubor fotografií "Slovensko – přijetí eura 2008".



Petr Willert

ROBERT VANO – PLATINOVÁ KOLEKCE
srpen-září 2009
kurátor: Jana Bömerová

Hlavním rozdílem této výstavy Roberta Vana a jeho předešlých je fakt, že dříve se vždy zaměřovaly na konkrétní úseky jeho tvorby, nebo samostatné cykly a tento model fungoval od jeho návratu do Československa v ruce 1990. Platinová kolekce (The Platinum Collection) zahrnuje jeho tvorbu od roku 1968 do 2009. Autor se při vytváření této výstavy pravděpodobně snažil popřít, nebo upozadit svůj vývoj během let. Platinový tisk je použitý na všech vystavených pracích jednotného formátu a dodává jim určitý punc ušlechtilosti a minulosti, bez ohledu na to, z jakého období ta, či ona fotografie pochází.

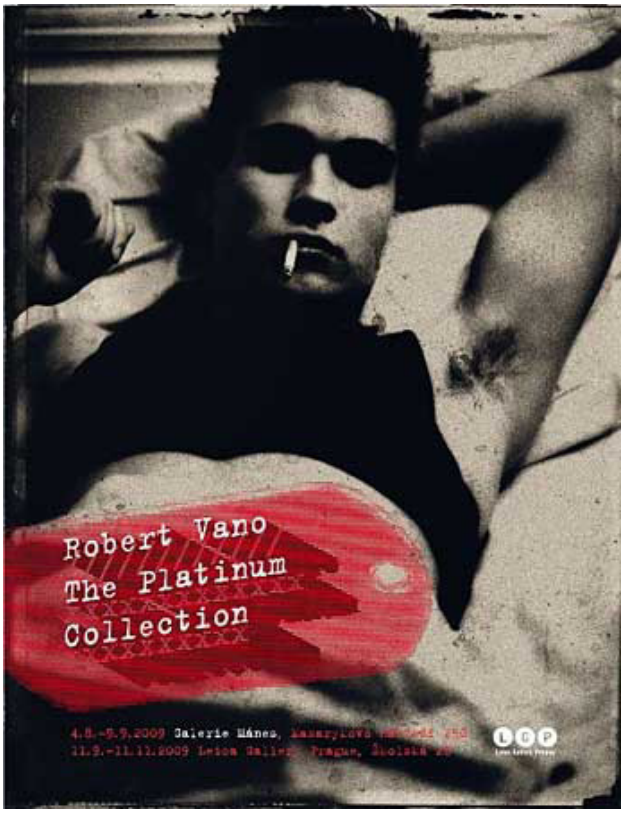

Ředitelka Leica Gallery a kurátorka projektu o platinovém tisku řekla: *„Rezignuji na nebezpečí, že mě někdo nazve druhohorní fosilií, a tvrdošíjně odmítám inkjet a pigmentové tisky, nepřesvědčí mě okázale prezentované testy, které exaktně dokládají, že vydrží celý můj život. Jinak řečeno, pro věčné hodnoty jeden život nestačí a hodnota umění je prověřena právě tímto přesahem. Robert Vano se technikou platinových printů obrací k počátkům a nechává své fotografie vykouzlit světlem.*

Platinové tisky jsou skrze svoji širokou škálu povrchů, tónů a hlavně skrze svoji dlouhou životnost oblíbené u investorů a sběratelů. Jedinečná krása drahého kovu přesvědčí svojí barevností od teplé černé přes načervenalou až po hnědou, které jsou v želatinových stříbrných tiscích nedosažitelné. Platinové tisky nejsou pouze krásné, ale patří k nejtrvanlivějším ze všech fotografických procesů. Platinové kovy jsou stabilnější než zlato a odhaduje se, že správně udělaný platinový tisk vydrží tisíce let." (Jana Bömerová, ředitelka Leica Gallery,)

2010

TOMÁŠ UMLAUF – PHOTOGRAPHS

5. 2. –28. 2. 2010
kurátor: Aleš Hynek

Fotograf Tomáš Umlauf vystavoval v galerii Mánes své fotografie s velice osobitým konceptem. Jeho teorie spočívá na faktu, že všechno spolu úzce souvisí a více než na reálný kontext se při vytváření výstavy a kolekcí fotografií zaměřuje na estetičnost celku, bez ohledu na to, z čeho je složen. V praxi to znamená, ze vedle sebe bez problémů umístí na první pohled absolutně odlišné a nesouvisející fotografie, pokud výsledek splňuje jeho kritéria krásy. Osobně mi je tento přístup velice sympatický, svět tvoří jeden celek složený ze zdánlivě nesouvisejících obrazů a skutečností.



„Chci být free a používám pro to anglické slovo, protože je neuniverzálnější, nejsvobodnější a má fotografie musí splnit tento aspekt, jinak spoušť nezmáčknu. Je to má koncepce a můj přístup, který mě řídí, když fotím. Vidím v tom nadřazený systém naší existence a našeho bytí. Svět je kulatý, tedy čára bez konce, která je dokonalá a na ní se procházím, časově limitován."
(Tomáš Umlauf, http://www.novinky.cz/kultura/191156-tomas-umlauf-vystavuje-cernobile-fotografie-bez-limitu-v-prazskem-manesu.html)

Výstava byla v podobě nekončícího pásu černobílých fotografií pořízených na cestách po různých částech světa, jako například Austrálie, Indii, Vietnam, celá Amerika, nebo i z evropských zemích jako Franci, Švýcarsko a samozřejmě Čechy.



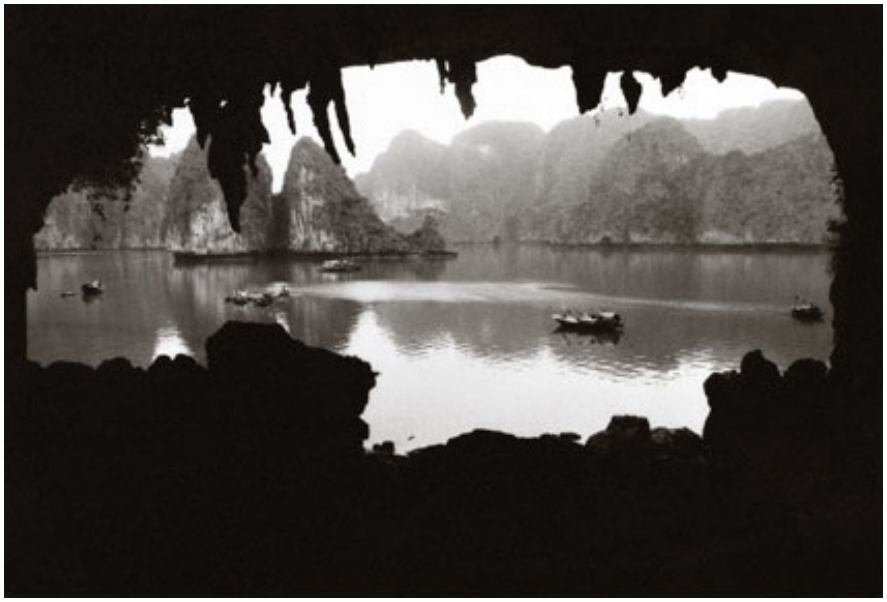

PRAGUE PHOTO 2010
29. 3. -4. 4. 2010
kurátor: Iva Nesvadbová a Milan Jaroš

Třetí ročník veletrhu fotografie se jako každý rok své existence konal ve výstavní síni Mánes. Velkou změnou od předchozích let bylo začlenění veletrhu do nově vzniklé přehlídky fotografie PRAGUE PHOTO FESTIVAL, která se konala po celé Praze na deseti různých místech během celého dubna a to například v centru současného umění DOX, v Uměleckoprůmyslovém muzeu, V Galerii Rudolfinum, v Galerii Zlatá husa, na Staroměstské radnici a jinde. PRAGUE PHOTO v Mánesu zahajovalo celou akci a následovně se ve výše zmíněných prostorách konaly vernisáže, autorská setkání, přednášky, apod.

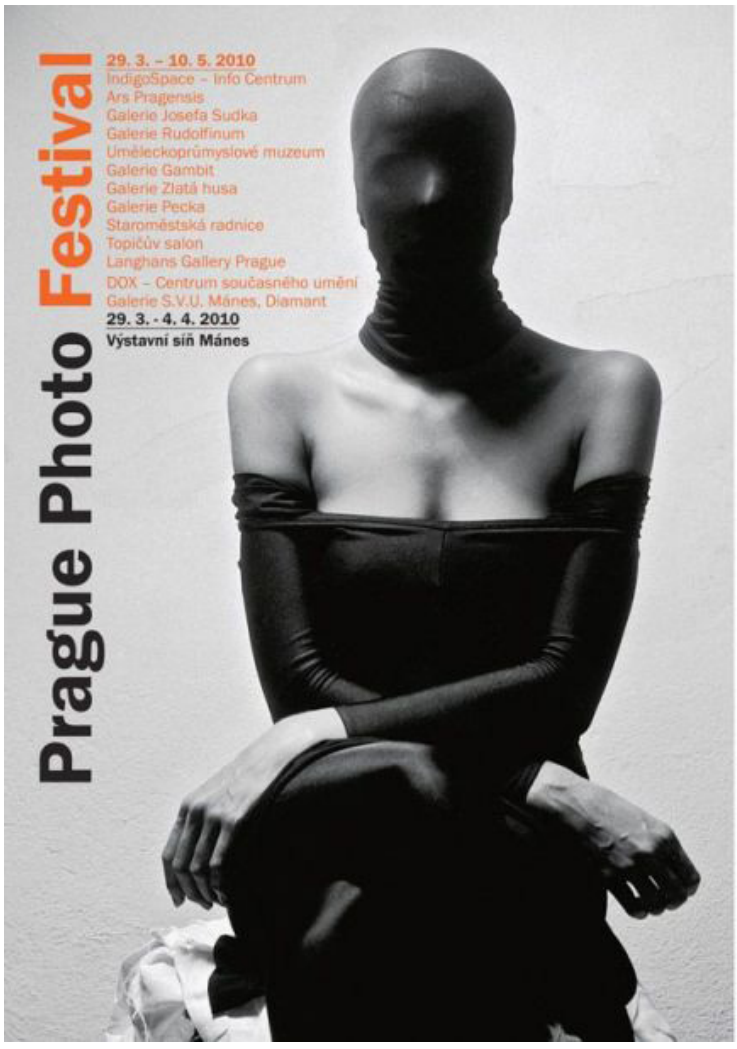



ANTONÍN KRATOCHVÍL – MOSKEVSKÉ NOCI
2. 6.-30. 6. 2010

Antonínu Kratochvílovi, fotografovi působícímu v New Yorku, původem z Čech, se naskytla jedinečná příležitost – fotografovat v prostředí zlaté moskevské mládeže, ať už v nočních klubech s exkluzivním přístupem nebo na Stalinově jachtě. Obklopen tou pověstnou ruskou pompézností a lhostejností, penězi, drogami a sexem se pokusil přiblížit divákovi svůj zážitek. Prostředí, které samo o sobě musí sršet fotogeničností, buď člověka strhne tak snadno a rychle, že se nedokáže soustředit na to, proč se v té společnosti pohybuje s fotoaparátem, anebo měl jinak brilantní autor špatné období. Nedá se říct, že by fotografie byly špatné, ale přímo křičí: „Mohly jsme být o tolik lepší!“, působí většinou prvoplánově a návštěvník výstavy se musí za chvilku unavit jejich prohlížením.



„Stříbrné čelenky, stříbrné lžičky na kokain, který se přidává do cigaret a kouří, poprsí hihňající se ženy, cizí ruce v cizích kapsách; párty je v plném proudu. Uprostřed vosková figurína nejlepšího ruského vožda (vůdce-Führera), nejobávanějšího syna Gruzie, vrhá prázdný pohled tam, kam jeho moc nedosáhla.

A časně zrána, když už nezabírá ani další Red Bull nebo extáze, párty pomalu končí. Vytahují se mobily a přivolávají šoféři, aby počkali venku. Ranní průjezd Moskvou v koloně mercedesů, bavoráků a lexusů. Po dlažbě stranou provozu, a rovnou do postele. Na červenou auta zastavují vedle autobusu plného lidí jedoucích do práce. Shlížejí na auta a vidí lidi jiné sorty, jak se vezou opačným směrem. Vzduch v autobuse je prosycen potem z podpaží, výpary vařeného jídla a metanem. V luxusních autech pach genitálních sekretů, lepkavá vůně pohlavního styku smíšená s vůní parfémů a kožených sedadel vytvářejí zcela jiný svět. Tyhle kontrastní pachy se tlačí na okenní skla jako dvě zvířata. Padá zelená a obě skupiny se vydávají vstříc svému osudu. V Rusku jsou jen krajnosti – nic mezi tím. Jenom zasraní jebající a zasraní jebaní."
(Micheal Persson, z knihy Moscow Nights)



2011

PRAGUE PHOTO 2011
5. 4.–10. 4. 2011
kurátor: Iva Nesvadbová a Milan Jaroš

I čtvrtý ročník akce PRAGUE PHOTO opět proběhl v Mánesu, jako každý rok se představila rozsáhlá škála autorů, galerií a společností zabývajících se fotografií, stejně jako byl velký prostor věnován prezentaci vysokých škol zaměřených na fotografii. Vystavovaly se originály téměř 250 autorů. Jako doplnění bylo již standardně na programu setkání s autory, autogramiády, apod. Celý PRAGUE PHOTO FESTIVAL nadále probíhal ve vybraných galeriích a výstavních prostorách až do 5. května.



Gábina Fárová

ANTONÍN KRATOCHVÍL & WORKSHOPS – ČERNOBYL
5. 5. -29. 5. 2011

V sobotu 26. dubna 1986 v 1:23:58 místního času se v reaktoru Černobyl-4 odehrála exploze kvůli přehřátí, odtrhla jeho víko, vyústila v požár a roztavení celého reaktoru. Do vzduchu se uvolnil radioaktivní mrak, který postupoval dál přes části Sovětského svazu, Evropy až do Skandinavie a celé severní polokoule. Katastrofa na Ukrajině se stala nejhorší jadernou havárií v historii jaderné energetiky, jediná srovnatelná byla pouze havárie elektrárny Fukušima I v Japonsku v březnu 2011.
K připomenutí 25. výročí katastrofy v Černobylu byla uspořádána výstava souboru fotografií Antonína Kratochvíle, který místo tragédie a její okolí už od roku 1996 mnohokrát navštívil a dokumentoval. Osobně realizuje přímo v oblasti workshopy a fotografické projekty. Zaměřují se hlavně na léta neměnnou atmosféru neutěšené krajiny a na obyvatele okolí Černobylu. Tato výstava v Mánesu byla jedinečná ve faktu, že fotografie z Černobylu nebyly nikdy v takovéto míře u nás představeny.
K připomenutí paralely mezi Černobylem a Fukušinou byla část výstavy věnována japonské kultuře s doprovodnými charitativními akcemi pod záštitou společnosti Bušidó.



INFORMAČNÍ ZDROJE

– archivy galerie Mánes:
nepublikované materiály galerie Mánes,
smlouvy s vystavovateli, apod.
– katalogy výstav:
Jeden den České republiky, vydal Frey s.r.o., Brno, 2008
katalog Prague Photo 2008
katalog Prague Photo 2009
katalog Prague Photo 2010
Antonín Kratochvíl, Moscow Nights, vydala galerie Pecka, 2010
– czech-press.cz
(http://www.czech-press.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1313%3Azem-pavla-brunclika&Itemid=4)
– pragueout.cz
(http://www.pragueout.cz/articles/pavel-brunclik-geometrie-nahoty)
– ceskatelevize.cz
(http://www.ceskatelevize.cz/porady/10198319536-jeden-den-v-zivote-ceske-republiky/208542154220002/)
– rozhlas.cz
(http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/vasil-stanko-pribehy-pozpatku--464609),
(http://www.rozhlas.cz/regina/denik/_zprava/481529),
(http://www.rozhlas.cz/vltava/publicistika/_zprava/482023),
(http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/josef-hnik-blizka-setkani-blizke-predmety--491185),
(http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/josef-hnik-blizka-setkani-blizke-predmety--491185)
– czechdesign.cz
(http://www.czechdesign.cz/index.php?status=c&clanek=895&lang=1)
– designmagazin.cz
(http://www.designmagazin.cz/umeni/8477-robert-vano-vystavuje-platinovou-kolekci-v-manesu.html)
– novinky.cz
(http://www.novinky.cz/kultura/191156-tomas-umlauf-vystavuje-cernobile-fotografie-bez-limitu-v-prazskem-manesu.html)

– fotoaparat.cz
(http://www.fotoaparat.cz/blog/fotoblog.php?p=1150&more=1&c=1&tb=1&pb=1)
– iDnes.cz
(http://sport.idnes.cz/droga-rychlosti-ve-fotografii-dk8-/motorsport.aspx?c=A010122_191250_motorismus_hdv),
(http://zpravy.idnes.cz/fotograf-kluku-robert-vano-se-v-manesu-snazi-poprit-cas-pis-/kavarna.aspx?c=a090818_160700_kavarna_bos),
(http://kultura.idnes.cz/kratochvilovy-moskevske-noci-jsou-jeho-nejslabsim-domacim-predstavenim-14h-/vytvarneum.aspx?c=A100609_185050_vytvarneum_jaz)
– ceskatelevize.cz
(http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/30622-little-hanoi-je-k-videni-v-manesu/)
– praguephoto.cz
– ncvu.cz
(http://www.ncvu.cz/exhibitions/2011/Cernobyl/Cernobyl.html),
(http://www.ncvu.cz/buildings/manes/manes.html)

ZÁVĚR

Jak by tedy měl Mánes po rekonstrukci, plánované na léta 2010 až 2011, vypadat? Koncepčně i funkčně se vrací k původnímu projektu, ovšem na špičkové technologické úrovni 21. století. Středobodem nově bezbariérové budovy samozřejmě zůstane výstavní síň, která bude splňovat nejnáročnější technická kritéria a umožní prezentace celého spektra výtvarných uměleckých oborů. Síň bude fungovat jako klasická kunsthalle spolupracující s podobně orientovanými zahraničními galeriemi. Počítá se s výstavami zaměřenými na to nejlepší z tvorby osobností českého i světového umění. S galerií sousedí kavárna otevřená na horní terasy, přičemž prostory galerie i kavárny bude možné nově variabilně propojit, čímž se podstatně zvyšují možnosti jejich využití. Ve spodním podlaží nově vzniknou dva plně vybavené multifunkční prostory umožňující pořádání nejrůznějších aktivit (projekce, přednášky, workshopy, formální i neformální setkání, dražby, samostatné menší výstavy atp.). Vedle sálu bude obnovena restaurace s hlavním prostorem otevřeným terasou na Žofínský ostrov a s unikátním malovaným Fillovým stropem. Mánes tak bude v lákavé symbióze nabízet mimořádné umělecké i kulinářské zážitky a bude schopen hostit na nejvyšší úrovni i velké kulturní a společenské akce. Ochoz na jižní straně budovy bude oživen nově vzniklým galerijním obchodem, orientovaným na sortiment související s výtvarným uměním a designem. Horní podlaží zůstává vyhrazeno kancelářím, přičemž jeho část je připravena pro budoucí možnou jednoduchou proměnu v další veřejný galerijní prostor.

FOTOGRAFICKÁ PŘÍLOHA



Fotografická příloha obsahuje moje vlastní fotografie celé budovy Mánes, které jsem pořídil těsně před započetím rekonstrukce.





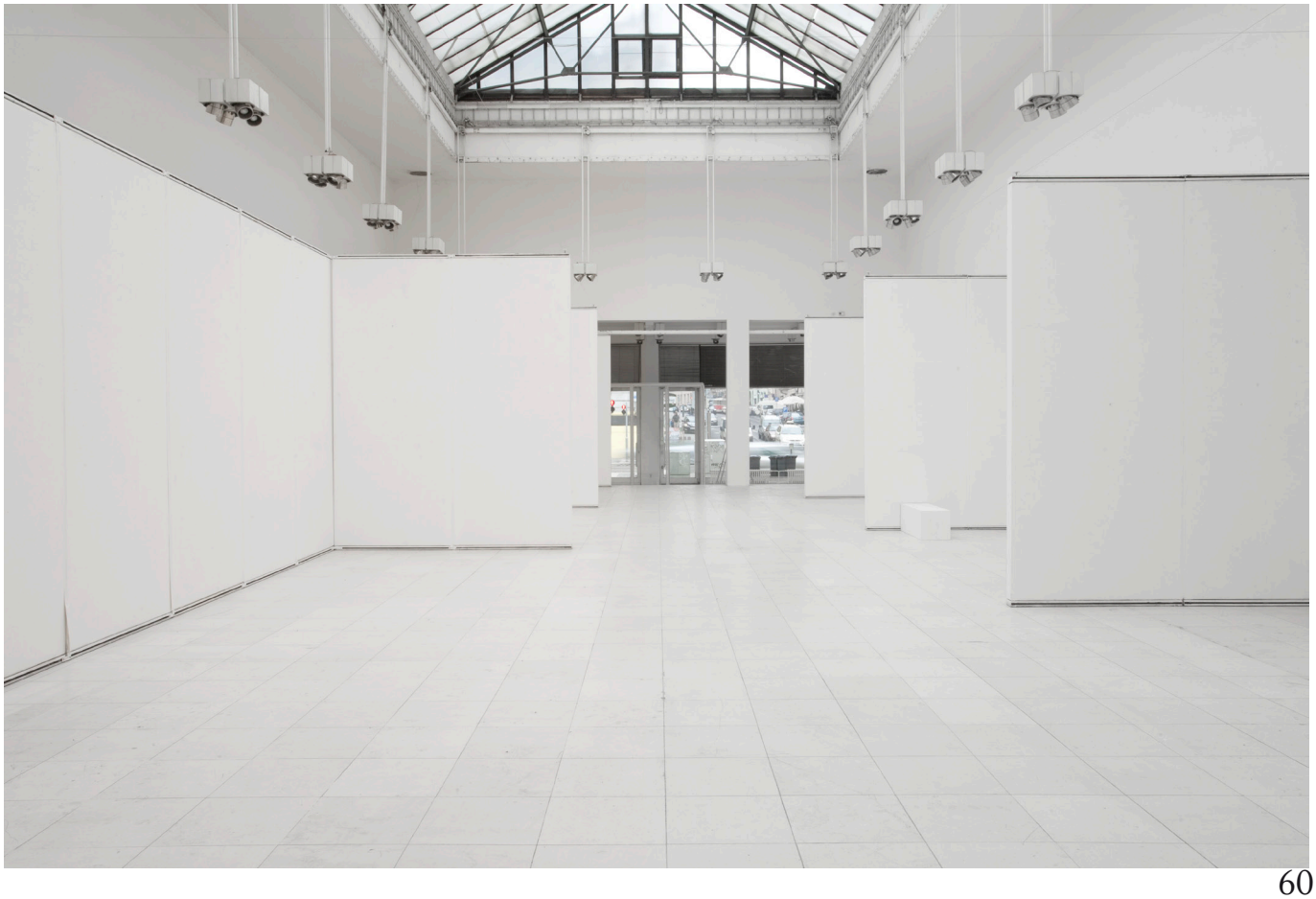




A
E

